

Riksföreningen anser och rekommenderar

Användande av mobiltelefoner i operationsmiljö

Antagna 2023-04-23

Riksföreningen för operationssjukvård

rfop@rfop.se

www.rfop.se

Inledning

Följande rekommenderade riktlinjer har utarbetats av kvalitetsrådet på uppdrag av Riksföreningen för operationssjukvård. Sjuksköterskans kärnkompetenser och kompetensbeskrivning för operationssjuksköterskor är dokument som ligger till grund för rekommendationerna. Intentionen med dokumentet är att varje patient ska få en god och säker vård som vilar på kvalitet utifrån evidens samt skapa god arbetsmiljö för operationssjuksköterskor och medarbetare i teamet. Detta dokument kan med fördel användas som grund för verksamhetens riktlinjer.

Bakgrund

Tekniken med mobiltelefoner har blivit en del av vår vardag och utgör ett hjälpmedel för kommunikation, samarbete och sökande av information. Utvecklingen och den växande tillgängligheten inom det tekniska området med mobiltelefoner och mobila elektroniska enheter leder till utmaningar för användare i den komplexa miljö som operationsavdelningar innebär. Det finns inga tydliga gränser mellan privat bruk och användning av mobiltelefon i tjänsten. Fortsatt i denna text kommer begreppet mobiltelefoner att innefatta alla typer av mobila enheter.

Problembeskrivning

En stor del av hälso- och sjukvårdspersonalens användande av mobiltelefoner under arbetet är av privat karaktär och inte ett arbetsrelaterat behov. Studier har visat att sjukvårdspersonal i låg grad uppfattar eget användande av mobiltelefoner som distraherande, men att bristande uppmärksamhet i patientsituationer upplevts från kollegor kopplat till samtidigt användande av mobiltelefoner. I flera studier tolkas detta som en omedvetenhet om egna misstag och distraktion vid användande av mobiltelefoner. Mobiltelefoner som används i operationsrummet kontamineras av mikroorganismer och kan utgöra en risk för korskontamination av bakterier mellan personal och patient. Användande av mobiltelefon i operationsrummet kan innebära en risk för kränkning av patientens integritet. Riktlinjer angående hantering av mobiltelefoner på operationsavdelning kan därför anses nödvändiga.

Distraction som påverkar kognitiva förmågor för operationsteamet

Mobiltelefonsamtal kan upplevas störande av teammedlemmar och kan även påverka samarbetet inom teamet negativt. De kan orsaka höga ljudnivåer, störa arbetsflödet och upplevas som en distraktion under pågående operation. Mobiltelefonsamtal, men även att ignorera samtal, kan upplevas störande för operationsteamet. Mobiltelefon som används för till exempel sociala medier kan vara störande och tar fokus från patienten.

Hygien

Mobiltelefoner kontamineras av bakterier och flera studier har visat att bland sjukvårdspersonalens mobiltelefoner är en stor andel av dessa bakterier antibiotikaresistenta. Nosokomiala patogener bland annat MRSA, VRE och Clostridium difficile sprids i sjukhusmiljö och kan överleva i allt från några timmar till dagar. Mobiltelefoner utgör en risk för korskontamination av bakterier mellan telefon-händer och patient. Mobiltelefoner kan även bidra till ökad samhällsspridning av multiresistenta bakterier. Regelbunden desinfektion av mobiltelefoner har visat minskad bakteriekontamination vilket skulle kunna minska riskerna för nosokomial spridning.

En studie som jämförde bakterieväxt på mobiler före och efter rengöring med ett desinfekterande medel avsett för golv och ytor (Surfanios®) visade att förekomsten av potentiellt patogena bakterier på mobiler var 80% före desinfektion och 52% efter desinfektion.

Sekretess

I alla vårdsituationer är det viktigt att bibehålla patientsekretess och integritet. Lagring av känslig information som till exempel patientfoton i mobiltelefoner innebär en risk för kränkning av patientens integritet samt risk för spridning av känslig information och obehörig åtkomst. Patientens användning av egen mobiltelefon i operationsrummet kan också innebära en risk för spridning av känslig information.

Mobiltelefoner som stör Medicinteknisk produkt

Det finns risk att Medicinteknisk produkt (MTP) påverkas av radiostrålning från mobiltelefoni och risk att påverkad MTP leder till en kritisk patientpåverkan. Dock anses det vara en minimal risk att den kritiska patientpåverkan i sin tur leder till allvarlig skada eller dödsfall. Sammanfattningsvis är att nyttan med mobiltelefoni i hälso- och sjukvården är mycket högre än riskerna för negativ patientpåverkan som följd av påverkad MTP.

Tillverkarna av MTP anger i sina manualer anvisning om rekommenderat säkerhetsavstånd mellan MTP och mobiltelefoner.

Elektroniska fotbojor har en störningsrisk på MTP liknande som sladdlösa telefoner. Ett säkerhetsavstånd på 0,5 m till elektronisk utrustning bör därför beaktas om patienter med fotboja genomgår kirurgi.

Riksföreningen rekommenderar

Upprätta rutiner på arbetsplatsen angående användning av mobiltelefon i operationsrummet utifrån patientsäkerhet, sekretess, teamarbete, kommunikation och hygien.

- Försiktighetsprincipen gäller vid användande av alla elektroniska produkter inom sjukvården då dessa produkter kan avge strålning utan att användaren är medveten om det
- Det bör finnas anvisade ytor i operationsrummet där medhavd elektronisk produkt kan placeras så säkerhetsavstånd till MTP upprätthålls
- Vid användande av MTP ska både patient och utrustning vara under uppsikt och personalen ska ha särskild uppmärksamhet på att MTP kan påverkas av mobiltelefoni. Om detta sker ska påverkan åtgärdas, dokumenteras och anmälas som avvikelse
- Medicinteknisk produkt ska vara kompatibel med mobiltelefoner Konsultera bruksanvisning och tillverkare för information
- Mobiltelefoner får inte störa patientövervakningsanordningar eller annan teknik som krävs för patientvård
- Mobiltelefoner för att ta och överföra fotografier bör inte användas för fotografering av patienter
- Icke arbetsrelaterad användning av mobiltelefoner kan utgöra distraktion och bör därför undvikas
- Aktiviteter kopplade till mobiltelefoner bör begränsas då detta kan innebära att uppmärksamhet avleds från patienten och arbetsmoment
- Medlemmar i operationsteamet bör endast hantera nödvändiga samtal relaterat till aktuell patienten
- Särskild försiktighet bör vidtas för att undvika att vakna patienter hör och tar del av känslig information rörande andra patienter
- Högtalarfunktion vid samtal i mobiltelefon bör undvikas för att värna om patientsekretessen
- Mobiltelefon som används i arbetet ska regelbundet desinficeras med desinfektionsmedel
- Mobiltelefoner och dess tillbehör till exempel hörlurar eller tangentbord får inte äventyra aseptik och sterilitet

Referenser

- American College of Surgeons (ACS) Committee on perioperative care. (2016). Statement on distractions in the operating room. *Bull Am Coll Surg*, 101(10),42-44.
- Avidan, A., Yacobi, G., Weissman, C., Levin, P. (2019). Cell phone calls in the operating theater and staff distractions: An observational study. *J patient saf*, 15(4), 52-55. DOI: [10.1097/PTS.0000000000000351](https://doi.org/10.1097/PTS.0000000000000351)
- Brady, R.R.W., Verran, J., Damani, N N., Gibb, A P. (2008). Review of mobile communication devices as potential reservoirs of nosocomial pathogens. *J Hosp Infect*, 71, 295-300. DOI: [10.1016/j.jhin.2008.12.009](https://doi.org/10.1016/j.jhin.2008.12.009)
- Chang ,C-H., Chen, S-Y., Lu J-J., Chang C-J., Chang, Y., Hsieh, P-H. (2017). Nasal colonization and bacterial contamination of mobile phones carried by medical staff in the operating room. *PLoS One*, 12(5), 1-11. DOI: [10.1371/journal.pone.0175811](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0175811)
- Facciola, A., Pellicanò, GF., Visalli, G., Paolucci, I A., Rullo, E V., Ceccarelli, M., D'Aleo, F., Pietro, A D., Squeri, R., Nunnari, G., La Fauci, V. (2019). The role of the hospital environment in the healthcare-associated infections: a general review of the literature. *Eur Rev Med Pharmacol Sci*, 23(3),1266-1278. DOI: [10.26355/eurrev_201902_17020](https://doi.org/10.26355/eurrev_201902_17020)
- Hanchooock, A M., Penprase, B B., Piscotty, R J. (2018). Mobile computing devices in the perioperative environment: A survey exploring uses and experiences among certified registered nurse anesthetists. *AANA J*, 86 (6), 471-478.
- HSLF-FS 2016:40. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvård.*
Hämtad 2023-02-12 från <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201640-om-journalforing-och-behandling-av-personuppgifter-i-halso--och-sjukvarden/>
- Kameda-Smith, M., Iorio-Morin, C., Winkler-Schwartz, A., Ahmed, U S., Bergeron, D., Bigder, M., ...Fortin, D. (2018). Smartphone usage patterns by canadian neurosurgery residents: a cross-selectional survey. *World neurosurg*, 111, 465-470. DOI: [10.1016/j.wneu.2017.12.089](https://doi.org/10.1016/j.wneu.2017.12.089)
- Larsson, L-L., Anatoniadou, I., Björling, G., Mattsson, J.(2019). Healthcare professionals use of mobile phones in the operating theatre. *Acta Sci Paediatr*, 2(12),66-72. DOI: 10.31080/ASPE.2019.02.0187
- Layola, S., Gutierrez, LR., Horna, G., Petersen, K.,Agapito, J., Osada, J... Tamariz, J. (2016). Extended-spectrum B-lactamase-producing Enterobacteriaceae in cell phones of health care workers from Peruvian pediatric and neonatal intensive care units. *Am J Infect Control*, 44(8), 910-916. DOI: [10.1016/j.ajic.2016.02.020](https://doi.org/10.1016/j.ajic.2016.02.020)
- Ledningsnätverket för Medicinsk Teknik. Vägledning- Säker användning av mobiltelefoni och annan trådlös kommunikation nära medicintekniska produkter Hämtad 2023-02-12 från https://lfmt.se/wp-content/uploads/2020/03/Vagledning-telefoni-och-tradlos-kommunikation-nara-mtp_slutversion_ver-1.1-190130.pdf
- Murgier, J., Coste, J-F., Cavaignac, E., Bayle-Iniguez, X., Chiron, P., Bonneville, P., Laffosse, J-M. (2016). Microbial flora on cell-phones in an orthopedic surgery room before and after decontamination. *OrthopTraumatol Surg Res*,102(8), 1093-1096. DOI: [10.1016/j.otsr.2016.09.014](https://doi.org/10.1016/j.otsr.2016.09.014)
- Nerminathan A., Harrison, A., Phelps, M., Alexander, S., Scott, K M. (2017). Doctors' use of mobile devices in the clinical setting: a mixed methods study. *Intern Med J*, 47(3), 291-298. DOI: [10.1111/imj.13349](https://doi.org/10.1111/imj.13349)
- Offentlighets- och sekretesslag* (2009:400). Hämtad 2023-02-12, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400_sfs-2009-400
- Patientsäkerhetslag* (2010:659). Hämtad 2023-02-12, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659

Riksföreningen för operationssjukvård. (2020). *Kompetensbeskrivning avancerad nivå, specialistsjuksköterska inom operationssjukvård*.

Hämtad 2022-02-12, från <http://www.rfop.se/media/32blh0zu/komp-operationsskoeterska-ny-2021-foer-korr.pdf>

Schulte, T., Roberts, E., Birch, K., Lisco, S. (2016). Assessing electronic interruptions experienced by an anesthesiology clinical director. *J Clin Anesth*, 34, 658-660. DOI: [10.1016/j.jclinane.2016.07.004](https://doi.org/10.1016/j.jclinane.2016.07.004)

Sergeeva, A., Aij, K., Van den Hooff, B., Huysman, M. (2016). Mobile devices in the operating room: Intended and unintended consequences for nurses' work. *Health Informatics J*, 22(4), 1101-1110. DOI: [10.1177/1460458215598637](https://doi.org/10.1177/1460458215598637)

Shakir, I., Patel, N., Chamberland, R., Kaar, S. (2015). Investigation of cell phones as a potential source of bacterial contamination in the operating room. *J Bone Joint Surg Am*, 97(3), 225-231. DOI: [10.2106/JBJS.N.00523](https://doi.org/10.2106/JBJS.N.00523)

Simmonds, R., Lee, D., Hayhurst, E. (2020). Mobile phone as fomites for potential pathogens in hospitals: microbiome analysis reveals hidden contaminants. *J Hosp Infect*, 104(2), 207-213. DOI: [10.1016/j.jhin.2019.09.010](https://doi.org/10.1016/j.jhin.2019.09.010)

SOSFS 2015:10. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om basal hygien i vård och omsorg*. Hämtad 2023-02-12, från <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmannarad/2015-5-10.pdf>

Sujka, J., Safcsak, K., Bhullar, I., S Havron 3rd, W. (2018). Simulation-based testing of pager interruptions during laparoscopic cholecystectomy. *J Surg Educ*, 75(5), 1351-1356. DOI: [10.1016/j.jsurg.2018.01.012](https://doi.org/10.1016/j.jsurg.2018.01.012)

Svensk sjuksköterskeförening. (2017). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. Hämtad 2023-02-12, från <https://swenurse.se/download/18.9f73344170c003062317be/1584025404390/kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksk%C3%B6terska%202017.pdf>

Vårdhandboken. (2022). Hämtad 2023-02-12, från <https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/infektioner-och-smittspridning/smitta-och-smittspridning/smittvagar/>

Yang, C., Heinze, J., Helmert, J., Weitz, J., Reissfelder, C., Mees, S. (2017). Impaired laparoscopic performance of novice surgeons due to phone call distraction: a single-centre, prospective study. *Surg Endosc* 31(12), 5312-5317. DOI: [10.1007/s00464-017-5609-7](https://doi.org/10.1007/s00464-017-5609-7)